

Star for Life

Effektrapport 2023

Star for Lifes inamlingsstiftelse
org nummer 802425-7134

(ekonomisk rapportering avser senaste bokslutet d.v.s. 2023)

Star for Life är en insamlingsstiftelse som grundades 2005 vars ändamål är att samla in medel till utbildningsverksamhet i Sydafrika och andra afrikanska länder. För att åstadkomma detta får Star for Life bedriva informations- och insamlingsarbete i Sverige.

Genom en unik metodik för att förbättra ungdomars kunskap och självkänsla, arbetar Star for Life i södra Afrika för att åstadkomma förändringar i unga människors liv. Med hjälp av Star for Lifes coacher, motiveras och inspireras eleverna till att satsa på sin skolutbildning och ta hand om sin hälsa och göra medvetna val för att på så sätt kunna påverka sin framtid.

Star for Life bygger inga skolor utan bedriver sitt arbete inom det befintliga skolväsendet. Det gör verksamheten mycket kostnadseffektiv. Star for Life får bidrag från allmänheten, företag och organisationer.

Idag finns Star for Life i 90 skolor i både Sydafrika, Namibia och Tanzania och 500 000 elever har deltagit i programmet.

Effektrapport 2023

1. Bakgrund, verksamhetsområden, avgränsningar, geografisk täckning

Star for Life kommer att fira 20-årsjubileum 2025. Det innebär att denna rapport täcker det 19e verksamhetsåret. Men det faktum att vi nu närmar oss det 20e verksamhetsåret visar på ett långsiktigt engagemang. Just ett långsiktigt arbete är viktigt för att nå framgång.

Arbetet startades 2005 efter det att entreprenörsparet Christin och Dan Olofsson startade verksamhet i Sydafrika detta år. De kunde då med egna ögon bevittna effekterna av aidsepidemin på både barn och särskilt deras föräldrar. Makarna Olofsson valde att inleda ett projekt på en lokal skola. De samlade pedagoger, musiker och skolledare från Sydafrika och Sverige för att skapa ett koncept som skulle stärka ungdomars motivation och självkänsla. Det var starten på Insamlingsstiftelsen Star for Life:s arbete.

Star for Life är en insamlingsstiftelse med säte i Sverige med ändamålet att samla in pengar till behövande barn i Afrika. Stiftelsens ändamål enligt stadgarna är att genom utbildningsverksamhet befrämja en sund livsstil och medvetenhet bland ungdomar och lärare.

En avgränsning är att det inte går att använda 100% av insamlade medel till ändamålet eftersom det finns insamlingskostnader i Sverige. Vi kan inte heller redovisa medel skänkta direkt till Star for Life i mottagarländerna eftersom dessa organisationer är självständiga juridiska enheter och således redovisar det i sin bokföring. För att fullgöra ändamålet ges pengar till Star for Life i Sydafrika, Namibia och Tanzania. Dessa organisationer har tillstånd att verka inom varje lands utbildningsväsende. Ett skriftligt avtal mellan de olika ländernas Star for Life-organisationer reglerar hur skänka medel används. Den svenska stiftelsen har också styrelsrepresentation i varje land. Företrädare för stiftelsen besöker regelbundet verksamheten i Afrika.

Vi rapporterar hur Insamlingsstiftelsens pengar används i mottagarländerna eftersom det är själva ändamålet för insamlingsverksamheten i Sverige.

Idag bedriver vi verksamhet i 93 primary- och high schools i Sydafrika, Namibia och Tanzania. Vi har också två mobila hälsokliniker i Sydafrika och Namibia. Cirka 500 000 elever har gått igenom vårt program.

2. Förändringsteori

I insamlingsstiftelsens stadgar framgår som nämnts ändamålet för stiftelsen: Vi ska "befrämja medvetenhet om farorna med hiv/aids och fördelarna med en sund livsstil bland elever i företrädesvis åldrarna 13-20 år på skolor i Sydafrika och andra afrikanska länder genom främst bidrag till uppfostrings- och utbildningsverksamhet och utbildning av lärare och ledare". För att uppnå ändamålet finns det ett 80-tal anställda i Sydafrika, Namibia och Tanzania samt ett tio-tal personer anställda i Sverige. Huvuddelen av vår personal är välutbildade s.k. coacher, som arbetar direkt ute i skolorna med att motivera och stödja eleverna. Arbetet kan gälla prestationer i skolan, hälsorelaterade frågor eller att ge eleverna stöd i olika problematiska situationer.

Vår vision och vårt uppdrag framkommer i våra vision – och missionstatement:

Star for Life Vision

A world where young people go for their dreams as responsible members of society.

Star for Life Mission

To empower young people by providing tools for a better and meaningful future.

Coachernas arbete ute på skolorna består av tre huvuduppgifter: de håller i större workshops, de har också vanliga lektioner samt slutligen, de har individuella samtal med behövande elever.

De två mobila hälsoklinikerna verkar på ett urval av våra skolor och genomför hälsoundersökningar och informerar om hälsorelaterade frågor.

Star for Lifes arbete har under dessa år förändrats något i sitt fokus eftersom antiretroviral behandling visat sig framgångsrik. Den tar inte bort viruset helt på smittade personer men reducerar mängden virus till mycket låga nivåer vilket gör att dödligheten minskar. Det innebär att den akuta situation vi kunde se med hög dödlighet bland särskilt barnens föräldrar, inte föreligger på samma sätt. Star for Life fokus har därför delvis förändrats från att vara ett uttalat aids-projekt till att vara en organisation som

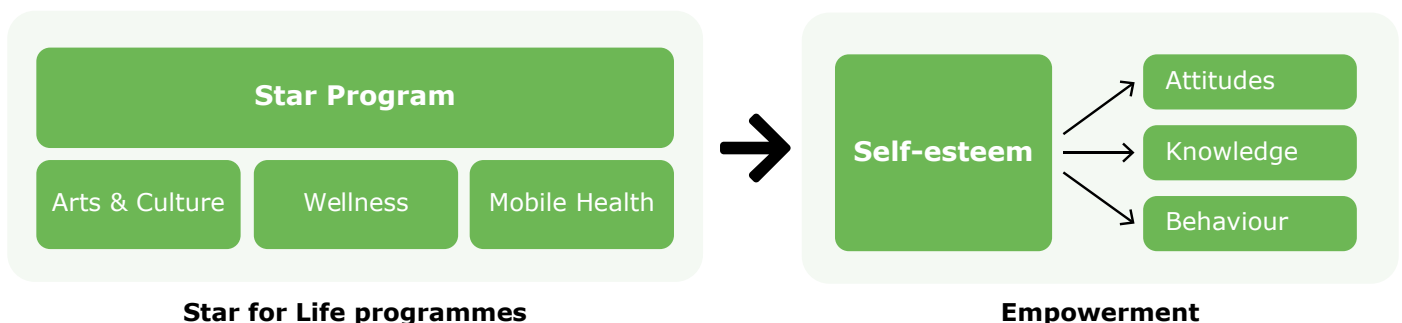
arbetar med motivationsarbete och hälsobefrämjande information bland ungdomar. När det gäller hiv-problematiken bör det dock sägas att de läkemedel som tagits fram inte tar bort viruset helt d.v.s. botar patienterna. Därför är hiv-information fortfarande en viktig del av vårt program.

Vår metodik och våra pedagogiska insatser har sitt ursprung i vad som kallas Socialt och emotionellt lärande (SEL). Det är ett samlingsnamn för insatser där man lär ut sociala och emotionella färdigheter, förutom traditionella ämnesteoritiska kunskaper. De tankar som ligger till grund för SEL är kognitiva utvecklingsteorier, social inlärningsteori och kognitiva beteendetekniker. En effekt av detta lärande kan vara att eleven utvecklar vad man kallar ett självledarskap. Med hjälp av ett starkare självledarskap är det lättare för elever att anamma attityder och beteenden som skyddar mot hiv och befrämjar holistisk hälsa.

Metodik, eller vår förändringsteori, bygger på en "theory of change" som har två grundläggande antaganden:

- En starkt självkänsla är en nödvändig förutsättning för att skapa förändring.
- Enbart information räcker inte för att skapa förändring. Man måste också ge inspiration. Vi vill nå bägge hjärnhalvorna eller "hjärnan och hjärtat".

Star for Lifes förändringsteori kan beskrivas på följande sätt:

Denna modell över vår förändringsteori visar de program eller insatser Star for Life utför, till vänster. Genom vårt arbete eller metod skapas en stärkt självkänsla. Ungdomarna får då en bättre förmåga att hantera de utmaningar de möter – en ändring av sina attityder och beteende. Det kan vara bättre skolbetyg eller ett säkrare hälsobeteende.

Musik är en viktig del av vår metodik. Det hade inte räckt att bara informera om varför skolan är viktig eller vilka hälsofaror som finns - man måste också inspirera eleven att tro på detta för att åstadkomma en förändring. Att inspirera är således en viktig komponent i vår förändringsteori. Därför används musik som ett pedagogiskt redskap. Musiker knutna till Star for Life har skapat specialskriven musik för programmet som används inom de olika workshops som genomförs. Större konserter brukar också arrangeras i Sverige med svenska skolelever, afrikanska sångare och svenska artister. Syftet är att informera om Star for Life.

En annan viktig tanke i vårt arbete är att bygga på ungdomars drömmar. Genom vår s.k. dröm-bok som delas ut till eleverna, uppmuntras dessa att formulera sina drömmar om framtiden. De uppmanas formulera vilka möjliga förutsättningar de har för att nå sina drömmar, samt också vilka utmaningar som kan finnas för att förverkliga drömmen.

Den s.k. Star for Life-stjärnan med dess färgade uddar är viktig i vårt arbete. Stjärnan syftar till att påminna och lära eleverna våra kärnvärden.

De fem färgade fälten sammanfattar Star for Lifes viktigaste budskap:

- Jag satsar på mina drömmar
- Jag är aids-fri
- Jag bestämmer
- Jag ger inte upp
- Det beror på mig

Den mindre vita stjärnan som formas i mitten är kanske viktigast - lyssna på ditt samvete.

3. Resurser

Star for Lifes totala verksamhetskostnader 2023 uppgick enligt bokslut till 33 046 tkr kronor. (2022 30 248 tkr kronor). Intäkterna uppgick till 33 021 tkr (2022, 30 232 tkr). Vi redovisar inte i denna rapport det stöd som ges till Star for Life direkt till de afrikanska organisationerna eftersom de är självständiga juridiska enheter, men detta stöd kommenteras nedan. Som framgår av siffrorna ser vi en tydlig ökning vilket också har inneburit att vi idag har fler partners som ger oss stöd. Här kan särskilt nämnas att vi lyckats få många partners till våra s.k. Girl Clubs, som varit en del av ett projekt som Postkodlotteriet gett stöd till inledningsvis. Man kan möjligen också se det ökade stödet som en konsekvens av att pandemin upphört. Totalt gick 87% av insamlade medel till ändamålet 2023. Kravet från Svensk Insamlingskontroll avseende s.k. 90-kontos innehavare är minst 75%.

Det bör också nämnas att vi erhåller direkt stöd till vårt arbete i Afrika från globala givarorganisationer. Men eftersom Star for Life-organisationerna i dessa länder är separata juridiska enheter ingår sådana medel inte i redovisningar som denna gjorda av vår Insamlingsstiftelse i Sverige. Men organisationer som gett oss stöd i Afrika under senare år är exempelvis USAID, UNESCO och UNICEF. Under 2023 erhöll vi 4,4 miljoner namibiska dollar (motsvarar i april 2024 2 495 000 skr) från USAID.

Det är givetvis av stor vikt för oss och ett stort erkännande. Det kan nämnas att personal från USAID genomför en större genomlysning av vår organisation innan ett sådant stöd betalas ut.

4. Prestationer

Star for Life bedrev under 2023 verksamhet i 63 skolor i Sydafrika (47 high schools och 16 primary schools), Namibia 19 skolor (18 hs och 1 ps) och Tanzania (6 hs och 2 ps). Det innebär 90 skolor totalt. Vi bygger inte några skolor, utan vår personal arbetar inom det befintliga skolväsendet. Vår personal kan alltså arbeta direkt ute på skolorna med skolungdomarna. Det gör att verksamheten är mycket kostnadseffektiv. En elev kostar cirka 400 kr/år.

Star for Life samarbetar med Department of Education och Department of Health i respektive område. Genom nära samarbete kan vi optimera våra resurser och arbeta på de skolor som har störst behov i området och där vår insats kan göra störst skillnad.

Star for Life har två mobila hälsokliniker som riktar sig till de mest utsatta områdena i Sydafrika och Namibia. De vänder sig till 14 av våra skolor med ett fullt program inom Sexuell och reproduktiv hälsa (SRHR). Man har klassrumsundervisning, utför allmänna hälsoundersökningar av elever och remitterar vidare till lokala hälsokliniker etc. vid behov av mer vård.

Enheterna tar också tester vid behov såsom HIV-test och graviditetstest. Vi delar också ut hygienartiklar och hållbara mensskydd som Flowcups och menstrosor. Vid flera tillfällen under året medverkar man också i hälsokampanjer i byarna eller stadsdelarna runt skolorna. Vi beräknar att hälsoinformation gavs till 24 000 elever under 2023 samt att hälsoundersökningar genomfördes på 1500 elever.

Verksamheten bidrar mycket till enskilda elever som utan deras insatser inte kunnat slutföra sin skolgång och ger våra Star For Life elever i extra utsatta områden fler redskap för att undvika tonårsgraviditeter och missbruk.

5. Utfall och effekter

Vårt arbete med att mäta prestationer och effekter är under ständig utveckling och därmed viss förändring. Vi utvärderar vårt program regelbundet för att bekräfta att arbetet har de avsedda effekterna på elevernas attityder, deras förmåga till självledarskap och olika former av hälsofrämjande beteenden. För att kunna utvärdera arbetet, krävs att vi noga mäter antalutförda aktiviteter. Tre större utvärderingar har gjorts 2010, 2012 och 2015. Två av dessa har gjorts av eller granskats av externa experter. I en sådan utvärdering görs omfattande enkätundersökningar med slumpmässigt utvalda elever. Som jämförelse görs undersökningar i kontrollskolor, dvs skolor i områden där vi inte arbetar.

- Vårt arbete med att förnya och förstärka våra olika program startade med programmet i High Schools, vårt största program. Kolleger i Sverige, Sydafrika och Namibia, med ansvar för programme development, samarbetade för att bestämma vilket innehåll i den tidigare manualen som skulle behållas, och vilka delar som behövde förnyas. I olika faser av arbetet bjöd arbetsgruppen in ytterligare kolleger som ska implementera materialet i skolorna för att kommentera och bidra. Den manual för Learners Workshops och Classroom Sessions som tog form under hösten började användas i januari 2024.
- En annan grupp av kolleger arbetade på samma sätt för att förnya programmet Mobile Health som erbjuder fördjupad kunskap kring hälsa och pubertet, och som även erbjuder grundläggande hälsovård på en skola i taget. Den nya programstrategi som tar form genom detta arbete kommer hjälpa oss leverera ett program som vi kan utvärdera både i termer av leverans och effekter. Framtida utvärderingar av programmet kommer tydliggöra dess bidrag till bättre hälsa för individuella elever och ett bättre genomslag för Star for Lifes olika program på de skolor där våra Mobile Health Units arbetar.
- Implementeringen av alla våra olika program blev alltmer effektiv under 2023. Vi lyckades leverera fler programaktiviteter till fler elever, mer regelbundet. Vår strävan att öka kvaliteten i vår leverans pågår alltjämt. Rektorerna på våra olika skolor bekräftar att vi lyckas relativt väl. I en enkätundersökning under hösten 2023 vittnar rektorerna på våra skolor om att programmet ger värdefulla bidrag till skolorna.
- Under 2023 började vi se resultaten av det förändringsarbete som vi inledde under 2022. Vår rapportering av aktiviteter görs nu av alla Coacher genom IT-plattformen KoBo Toolbox. Rapporteringen blir därmed enklare och mer precis, och det är lättare att generera analyser som beskriver hur pass vår leverans, vecka för vecka, följer vår strategi för de olika programmen i alla skolor. Därmed är det lättare för oss att snabbt identifiera och åtgärda brister och förseningar i implementeringen av programmen.

- Vår analys av leveransen av programmets alla komponenter visar att kollegerna lyckades leverera avsevärt fler aktiviteter under 2023 än de gjorde under 2022. Framförallt gäller detta de lektioner som Coacherna håller i klassrummen. Dessa tillfällen är centralt viktiga för att vi ska nå ut till varje elev tillräckligt många gånger, och med tillräcklig kvalitet, för att vi ska kunna förvänta att generera de avsedda positiva effekterna. Den starkt förbättrade leveransen lovar gott inför kommande utvärderingar.
- Under hösten kunde vi även presentera de första delresultaten av två typer av utvärderingar som började arbeta med under 2023. Genom en enkätundersökning bland rektorer på våra skolor kunde vi konstatera att alla rektorer i grunden är positiva eller starkt positiva till vårt program. Ett fåtal hade förslag på hur vi kan förbättra planeringen och eller genomförandet av programmet, men ingen var kritisk, ingen rektor ville avsluta samarbetet med SFL. Tvärtom, de allra flesta önskade ett fördjupat samarbete med Star for Life. På frågan hur de

värderar värdet av vårt program på en skala mellan 1 och 10 fick vi betyget 8,9! Den data som vi samlade in via enkäten kommer att kompletteras av det intervjumaterial som vi samlade in under februari-mars 2024 till en rapport som beskriver rektorers erfarenheter av Star for Life på ett nyanserat sätt.

- En ytterligare analys bygger på intervjuer som gjordes med ett 20-tal före detta elever som gick igenom vårt program för mellan 1 och 15 år sedan. Deras reflektioner kring vilken roll programmet spelade för dem då de gick i High School visar att programmet gav ett mycket värdefullt stöd. Det allra viktigaste var den tillitsfulla relation som de utvecklade med Coachen. Många av dem ser fortfarande Coachen som en mentor, de står fortfarande i regelbunden kontakt. Men programmets innehåll var även viktigt, särskilt till de delar som det hjälpte dem att förstå att deras chanser att förverkliga deras långsiktiga mål (deras dröm) beror på om de förändrar attityder och beteenden för att nå kortsiktiga mål i deras vardagliga liv och skolarbete.

- I början av läsåret 2023 samlade vi även in data från ett urval av elever i årskurs 8. Denna data blir en 'baseline' som vi använder som en jämförelsepunkt för den data som vi kommer samla in från samma grupp elever under senare hälften av 2024, då de går i årskurs 9. Vi kommer presentera resultaten av denna första jämförelse, men den egentliga slutpunkten ('endline') för analysen kommer först två år senare då eleverna går i årskurs 11.
- Vi har också genomfört en analys av hur många elever som klarar slutexamina från high schools. Dessa mycket omfattande examina skrivs under tre veckor och rättas av externa examinatorer. Hur många elever som klarar examina respektive misslyckas är en viktig signal om undervisningen. Vi har undersökt denna s.k. pass rate i fyra olika distrikt under tre år (2021, 2022 och 2023). Undersökningen gjordes i 451 skolor varav 47 är Star for Life-skolor. Det är således en mycket omfattande undersökning. Undersökningen visade att i samtliga fyra distrikt under samtliga tre år hade Star for Life-skolorna ett högre betygssnitt. Vi är mycket glada för dessa siffror särskilt som betygen fastställts av oberoende externa examinatorer. Vi ser detta som ett bevis på att vårt arbete ger effekt.

Det är givetvis så att med mer resurser skulle vi kunna förbättra våra resultat ytterligare. Med mer resurser skulle man kunna öka ex. coachnärvaron på varje skola ytterligare. Men givet de resurser vi har, är det av stor vikt att vi noga följer i vilken utsträckning vi lyckas följa och upprätthålla den nivå på planerade aktiviteter som gjorts. Vi har under de senaste två åren lagts stort fokus på att säkerställa att vi levererar enligt plan. Vi kunde därför med mycket stor tillfredsställelse notera att vi under 2023 levererade enligt plan särskilt när det gällde antal lektioner på skolorna. I många fall levererade vi t.o.m. över det vi planerat. Att säkerställa att arbetet verkligen utförs som vi tänkt, är nog den viktigaste uppgiften som vi kan göra för att säkerställa goda resultat och även att förbättra våra resultat i framtiden.

Jessica Grundström Ahldin
Generalsekreterare